

קווים מנחים לדיאלוג

במילה "דיאלוג" אנו מכוונים לאיכות מסוימת של שיחה.

בשונה ממה שמקובל לחשוב, פירוש הקידומת "דיא" אינו שניים אלא "דרך". **האיכות הדיאלוגית** מתייחסת לכל שיחה ולא רק לשיחה בין שניים. בכלל זה גם לשיחה שבין אדם לעצמו.

זו איכות של שיחה שיכולה להתפתח מתוך קרבת לבבות, אלא שפעמים רבות הרגלי השיחה המקובלים מונעים התפתחות שכזו. על רקע זה יכולה לעזור **התכוונות פנימית**. התכוונות פנימית תאפשר לשיחה להפוך למפגש נוכח, פורה, מרענן, המוסיף עוצמה וחיוניות לכל אחד מן השותפים.

העקרונות הבאים, שגם מבדילים בין דיאלוג לויכוח, יכולים לעזור בהתכוונות זו:

בדיאלוג, מציאת קרקע משותפת היא המטרה. **בויכוח**, ניצחון הוא המטרה. לכן **בדיאלוג** שני הצדדים עובדים יחדיו לקראת הבנה. **בויכוח** שני הצדדים עובדים, כל אחד מצדו, לבנות את צדקתו, ולהוכיח שהאחר טועה.

דיאלוג מניח שהרבה אנשים מחזיקים כל אחד בחלק אחר של הפתרון וביחד הם יכולים לחבר אותם. **ויכוח** מניח שישנה תשובה נכונה, ומישהו מסוים יודע אותה.

בדיאלוג מקשיבים לצד השני מתוך כוונה להבין, למצוא משמעות, ולגלות הזדמנות להתחדש. **בויכוח** מקשיבים לצד השני על מנת למצוא נקודות תורפה ולהוכיח שאין סיבה להשתנות.

לכן **דיאלוג** מגדיל את האפשרות לשינוי (של נקודות מבט, של המציאות), **ויכוח** מקטין את הסיכוי שמשהו חדש יקרה.

דיאלוג יוצר חשיבה פתוחה, פתיחות לאפשרות הטעות, ופתיחות לאפשרות השינוי. **ויכוח** יוצר חשיבה סגורה והתעקשות להיות צודק. **בדיאלוג** כל משתתף מוסר את מיטב מחשבתו, בידיעה שההתבוננות של אנשים אחרים תעזור לשפר אותה ולא דווקא להרוס אותה. **בויכוח** אדם מגן על מחשבתו כנגד ניסיונות להראות שהיא מוטעית. וכך **דיאלוג** מגלה הנחות לבחינה מחדש, **ויכוח** מדחיק אותם לרקע הלא מודע ומתייחס אליהם בתור האמת האחת.

דיאלוג כרוך באכפתיות אמיתית לאדם האחר ומחפש לא להתנכר או לפגוע סתם. **ויכוח** כרוך בהתנגדות לעמדת האחר בלי לשים לב לרגשות, לקשר, לנוכחות, לצרכים של האחר.

בדיאלוג מאמין כל צד בכוונה הטובה של האחר גם כשזו עטופה בתוקפנות חיצונית. **בויכוח** מתפתה כל צד לתוקפנות החיצונית ומשייך לאחר כוונות פוגעניות באופן עקרוני.

בדיאלוג יש כבוד לחכמה שבאה עם האחר וניסיון לקרוא בין השורות, **בויכוח** רואים בעיקר את המוגבלות הצפויה והנראית של האחר, ואליה מגיבים כאילו היא כל האדם. **בדיאלוג** משתתף מחפש את החוזק בטענות של האחר. **בויכוח** אדם מחפש את החולשות של העמדה של האחר.

דיאלוג קורא להשהיה זמנית של אמונות. **ויכוח** קורא להשתקעות והתבצרות – כל אחד באמונתו.

דיאלוג פותח את האפשרות למצוא פתרון טוב יותר מאשר הפתרונות הקודמים. **ויכוח** מגן על העמדה של כל אחד כפתרון הטוב ביותר ומוציא מכלל אפשרות פתרונות חדשים.

דיאלוג הוא עם "קצה פתוח". **ויכוח** מחייב מסקנות.

לדיאלוג אין חוקים, והאיכות הדיאלוגית יכולה לצמוח בנסיבות מגוונות. הנכונות להיפגש ממש, הכבוד לאחר, ההשהיה של התגובות, הנכונות לאפשר לשקט להיות חלק מן השיחה, ההסכמה לפסוע בארץ לא נודעת, הרגישות לדקויות, ההקשבה מן הלב, כל אלה יכולים לסייע מאוד, אבל לא להבטיח דבר – דיאלוג תמיד הוא הרפתקה חדשה, והזמנה לפוריות.

שותפות

התחדשות

אכפתיות

חכמה